en daarmede ook de plaatselijke gemeenten der Chr. Ger. Kerk als wettige openbaring van het lichaam Christi.

3°. Dat zij niemand in hunne lidmaten-boeken inschrijven, dan alleen de zoodanigen, die instemming met de Gereformeerde leer betuigd, en onderwerping aan de kerkelijke tucht beloofd hebben.

4°. Dat zij geene attesten afgeven en aannemen, dan aan en van erkende kerken, die met de Synodale hiërarchie hebben gebroken.

5°. Dat zij geene gemeenten meer zullen organiseeren, daar, waar reeds eene Chr. Ger. Gemeente bestaat, tenzij de plaatselijke Kerkeraad en Gemeente van het Synodale- tot het Gereformeerde terrein overgaan.

Besluit III.

De Synode oordeelt, dat in geen geval het beginsel worde prijsgegeven, dat de Kerk hare eigene inrichting tot opleiding harer leeraren hebbe.

——

Voor ditmaal bepalen we ons tot de opneming van dit goede, schoone stuk, waarvan gezegd mag, dat zoo metterdaad dit stuk de intentie der Assensche Synode vertolkt, ons oordeel haar onrecht deed, of wel, dat zoo ons oordeel in hoofdzaak juist was, de verzilvering van de ons toegedachte pil getuigt van een prijslijk besef dat deze verzilvering niet overbodig was.

Wat in deze waarheid is, zal wel spoedig aan het licht treden.

Na de publicatie van ons vorig artikel werden we letterlijk overstroomd met allerlei brieven, inlichtingen en ingezonden stukken, die zeer ernstig door ons zullen overwogen worden.

Voor zooverre deze inlichtingen feiten, stemmingen enz. betroffen, nemen we uiteraard de gegevene rectificatiën voetstoots aan.

Voor zoover ze echter bedoelingen en waardeeringen gelden, zij ons de opmerking geoorloofd, dat wij ons aan de stukken als *stukken* te houden hebben, en dat alleen de Synode van Assen zelve een authentieke interpretatie kan geven. De stem van A. of B. beslist niet voor den zin waarin aan Utrecht de genomen besluiten worden voorgelegd.

Daarom thans slechts op twee punten een korte repliek.

Ons wordt opgemerkt, dat het besluit der Assensche Synode niet spreekt van „*de* wettige openbaring van het *lichaam Christi*", maar slechts van „wettige openbaring".

Nu wete men, dat deze formule overgenomen is uit de Instructie der Zuid-Hollandsche Synode, en dat daar stond: „Wettige openbaring*en*", in het meervoud, gelijk het meervoud „de plaatselijke gemeenten" dit, bij de opvatting, die men er nu in legt, eischte.

Toen derhalve de Synode van Assen, op voorstel van Beuker, dit „openbaring*en*" in het enkelvoud „openbaring" veranderde, dwong ze den lezer aan deze verandering gewicht te hechten. En nu zien we niet in, hoe een verwerping van het meervoud en een zetten van het *enkelvoud*, hier een andere opvatting toelaat dan een *uitsluitende*.

Als de Staten-Generaal verklaren: „Wij zijn wettige volksvertegenwoordiging", hangt de vraag of dit al dan niet in uitsluitenden zin bedoeld is af van de vraag, of het begrip „volksvertegenwoordiging" zelf uitsluitend is dan niet. En omdat er maar één volksvertegenwoordiging zijn *kan*, staat dit zeggen dus volkomen gelijk met: „Wij zijn *de* wettige volksvertegenwoordiging."

Dan legt men er dit niet in, maar het ligt er in.

Lezen we nu al wat Ds. Beuker schreef, dan vinden we onveranderlijk beweerd, dat hij slechts één wettige openbaring van het Lichaam Christi op dezelfde plaats en tijd denkbaar acht.

En zoo kon o. i. de uitdrukking: „Wettige openbaring" uit zijn pen niet anders bedoeld zijn dan als *de* wettige openbaring.

Alleen de inlassching van „eene" had dit „uitsluitend" karakter kunnen wegnemen.

Een tweede punt dat we even ter sprake brengen is het beweren van N. J. E. in de *Roeper*, dat het Episcopaalsch is, dat de *Heraut* een oordeel uitsprak, eer de Synode van Utrecht saamkwam.

Dit verstaan we niet.

Ons dunkt, de roeping der pers is niet om achteraan te komen, maar juist om voor te lichten.

En ten andere zijn én Deputaten én Synode natuurlijk volkomen vrij, om zich aan het oordeel van de *Heraut* niet met al te storen.

KUYPER.

——

Wat zal thans Dr. Van Ronkel doen?

Gelijk men zich herinnert, kon toch ook hij het niet langer aanzien, dat de Gereformeerde »schutterij", die in de Synodale Genootschapskerk was achtergebleven, zich een zoo vernederende rol liet welgevallen.

Hij herinnerde zich de schoone dagen uit Maasland. Hij herdacht de liefde van het Gereformeerde volk te IJlst, dat zoo gaarne anders wilde, als het maar anders kon. Hij bracht zich te binnen met wat moed van den leeuwenwelp hij in Zutfen tegen de belagers der kerk van Christus had gestaan. Hij dacht weer aan zijn eerste optreden te Amsterdam, toen al wat Synodaal was hem aangaapte als den herboren Israëliet, die kloek en manlijk als een Machabeër zou staan. En . . . dan . . . nu zoo in het stof te kruipen . . . neen, dat duldde zijn aard niet.

Moedig stond hij dan ook op.

In 1886 beging hij een kapitale fout, door te huilen met de wolven die Christus' kerk verdierven.

Maar heldhaftiger geest toog weer in hem. Neen, hij was wel achtergebleven, maar waarlijk niet om zich door de Irenischen te laten vertreden en te misbruiken als voetwisch.

Daar verschenen zijn brochures.

Eén, twee, een derde, een vierde. Als de brandraketten die uit een batterij elkander in het luchtruim achternajagen, vlogen ze de kerk in.

Er kwam actie, er kwam ontwaken. Krayenbelt en Malcomesius uit Rotterdam werden onrustig in de conscientie. Felix en de Confessioneele Vereeniging te Utrecht wilden den ouden strijd hernieuwen. Heel een beweging zou op touw worden gezet. Wat vroeger misliep, zou nu doel treffen.

En Van Ronkel scherpte zijn pen; en Van Ronkel haalde zijn palet met de roerende tinten voor den dag; en Van Ronkel sloeg den vromen toon aan; en Van Ronkel las heel een ruiker van het plantje „Captatio benevolentiae" voor de Synode saam.

Maar nu zou het dan ook doorgaan.

Hij dreigde niet maar om te dreigen!

Drie puntjes waren zijn geheimnis.

Maar toch op het laatst kwam het er uit: Geeft de Synode ons geen gehoor, *dan zal ze de gevolgen zien*.

Op ter Classis.

Daar als een eenig man storm geloopen.

Heel iets anders dan van Hoedemakers beweging, zou men nu van Van Ronkel zien.

Hartelijk hebben we ons in dit luchtverschijnsel verblijd.

Getrouw aan onzen stelregel, dat men niet *ons* behoeft te volgen, mits men maar de gehoorzaamheid aan het Woord niet slapen laat; en van harte toegevende dat verschillende methoden van Reformatie tot het één goede einddoel kunnen leiden, hebben we ongeveinsdelijk belangstelling in deze nieuwe actie betoond.

We onthielden daarom onze critiek niet, en spraken het uit, dat Dr. Van Ronkel zich door tweeërlei verzwakte: 1°. doordat hij geen schuld beleed over zijn huilen met de wolven en het bijten der schapen in 1886; en 2°. doordien hij de Synode toesprak op een toon, die zijner onwaardig was. Maar deze critiek raakte het beginsel niet; ze gold alleen de meerdere of mindere moreele kracht waarmeê Dr. Van Ronkel zijn actie kon doorzetten.

Toch spraken we reeds aanstonds onzen twijfel uit, of zijn woord, dat deels te gemanieëreerd, deels te weinig toonde wat hij wilde, wel genoegzamen weêrklank op de Classes zou vinden.

En zoo kwam het dan ook uit.

Zelfs te Utrecht moest Felix de vlag strijken, en in Leiden kreeg Dr. Van Ronkel zijn voorstel mee naar huis terug.

Van een aanloop der Classes op de Synode viel dus geen sprake.

Integendeel, de Classes, ook de meest conservatieve, hadden het *niet* gewild.

Vandaar dat de Synode er den spot meê dreef.

Wat willden deze „aêmechtige Joden!"

Men zou hun dit „veel geblaats en weinig wols" wel afleeren; en driestweg sprak men het uit: Neen, een kerk*regeering* met de kerk*leer* in overeenstemming willen we *niet*.

Van Ronkels voorslag is dus afgewezen, zoo boud en stout, zoo kras en brutaal, als zich maar immer denken laat.

Met de kous op den kop zendt de Synode hem naar huis.

Zelfs van een goed woord, dat de pijn stillen kon, is geen sprake.

Schier op minachtenden toon en hall hem uitlachend, trekt de Synode zich in hooghartige zelfgenoegzaamheid terug.

Daarom herhalen we onze vraag: Wat zal Dr. Van Ronkel thans doen?

Zwijgt hij na dit *échec*, dan is het uit, en ligt hij voorgoed als een ontvederde, uitgeplukte adelaar in zijn machteloosheid neder.

Bepaalt hij zich tot nieuwe protesten en vlugschriften, dan mist hij voortaan het oor van het kerkelijk publiek, dat geen tijd heeft, om op schoten in de lucht te letten.

Het eenige wat hem als man van wilskracht en beginsel kan handhaven, is derhalve, dat hij den strijd in het kerkelijk organisme zelf aanbindt, en in dienzelfden kerkeraad van Leiden, dien hij nu jarenlang van actie terughield en chloroformiseerde, van toon verwisselt en een actie inzet.

Doch dan vreezen we, dat de Hiërarchie zeer korte metten met hem maken zal, en dat zijn banvonnis gereed ligt.

Doch hoe dit zij, de *drie puntjes* uit zijn eerste brochure eischen thans een vertolking in de werkelijkheid.

Er moet thans blijken, of deze „drie puntjes" aanduiding waren van een driewerf diepe rust, die op de eerste vleug van actie volgen zou; of wel dat ze in geheimschrift een verzwegen voornemen des harten verborgen, om met mannenmoed en Christelijke vastberadenheid op te staan voor de eere onzes Gods.

Moge hij in die keuze niet ondergaan, maar zijn kracht herwinnen.

Wat we reeds in Mei 1886 schreven blijkt al meer waar te zijn: De Hiërarchie drukt loodzwaar op de karakters.

Neen, voorwaar, ze zijn nog niet allen zedelijk gevallen de mannenbroeders, die de Bediening van het Woord onder het tegenwoordig schrikbewind voortzetten.

Mee door allerlei ongeschikte handeling van velen die in doleantie gingen, is het slechts aarzeling die hen omstrikte, vreeze die hen omving.

Maar wat de meesten hunner, dag bij dag, in hun eigen conscientie klagen, is dat ze zelf voelen hoe de ontzenuwing van kracht bij hen voortgaat en de moed hun steeds dieper ontzinkt.

Vroeger, toen wij allen nog met hen in het gelid stonden, was het mee getuigen en meestrijden zooveel lichter.

Er waren er altoos die vooropgingen, en de Hiërarchie trad veel besluiteloozer en bedeesder op.

Men kon ten minste nog getuigen, nog protesteeren, nog een eerste poging tot verzet wagen, zonder aanstonds de kerkelijke politie in huis te hebben.

Maar die milde dagen hebben thans uit. In de ministeries, in de ringen, op de classes waar ze ook komen, is het of hun thans een slot op den mond ligt. De hiërarchische ambtgenooten hebben den hoogsten toon en doen hun telkens de halfslachtigheid van hun positie, soms krenkend, gevoelen.

Ze staan verlaten en eenzaam. Hun banier wappert niet meer, maar ligt opgerold en weggeborgen.

De klaroen blaast zijn moedgevenden en bezielenden toon niet meer.

Nu, ja, ze prediken nog, ze catechiseeren nog, en bij stil bezoek kunnen ze hun hart nog eens luchten, maar het is geen *positie* meer.

Daarom deed het velen hunner zoo goed, toen Van Ronkel optrad.

Toen hadden ze weer een tolk, een tribuun, een woordvoerder, een hoofd.

Er leefde weer hope.

Maar moesten ze het smadelijke zien gebeuren, dat thans ook Van Ronkel moedeloos het hoofd op de borst liet zijgen, en zich terugtrok in de tente der onaandoenlijkheid, dan zou de slag des te zwaarder, en hun lijden, hun zielelijden voor de toekomst, ongeneeslijk worden.

Ook dát mag Dr. Van Ronkel wel bedenken.

Wie optreedt, laadt verantwoordelijkheid op zich ook voor het zieleleven en de zedelijke verantwoordelijkheid van anderen.

Hij kán er nog velen redden van den moreelen ondergang op kerkelijk gebied. Maar hij kan ook een verderver van veler karakter worden.

Zij zijn keuze tot Godes eer!

——

De vraag of men over de verevening van mogelijke brandschade zich vooraf met andere belanghebbenden verstaan mag, heeft *de Heraut* in bevestigenden zin beantwoord, en we beloofden dit oordeel toe te lichten.

Hiertoe gaan we thans over.

En dan beginnen we al aanstonds met een scherp protest tegen het slecht gekozen woord „verzekering," dat ten deze in zwang kwam. Dit woord toch maakt allicht den indruk alsof de mensch, in eigen zelfgenoegzaamheid, waande door zulk een maatregel zijn lot in eigen hand te nemen. En zoo verstaan we dan ook zeer wel, hoe min nadenkende bijbellezers tegen dezen verkeerden naam Job 12 : 6 inriepen, en vroegen of in de woorden: „*die God tergen, hebben verzekerdheden*," niet een oordeel over alle assurantie lag.

Nu is deze plaats stellig verkeerd bijgebracht. Immers, in Job 12 : 6 beteekenen deze woorden, dat de man die God vreest, zooals Job, soms in schrikkelijke onrust gejaagd wordt, en dat daarentegen vele lieden die God tergen nochtans een gerust en verzekerd leven hebben 1). Maar deze fout der onnadenkendheid, waarvoor leaing van onze kantteekening reeds kon bewaard hebben, nu daargelaten, zoo heeft niettemin het protest tegen dezen hooghartigen naam onze volle instemming. Wie waant zich te kunnen verzekeren tegen Gods slaande hand, komt geestelijk om in zijn hoovaardij.

Maar uit dien verkeerden *naam* volgt nog niet dat de *zaak* slecht is.

Van de veertig zeeschepen vergaat er 's jaars in den regel één. Denk ik mij nu een reeder die veertig zulke schepen bezit, dan schrijft deze jaarlijks één schip als schadepost af. Maar nu sterft deze man, en laat zijn veertig schepen aan zijn vier zoons achter. Elk van hen krijgt er tien. Wat zou er nu in steken, zoo deze zoons tot elkander zeiden: „Op tien schepen kan het verlies van één schip niet geleden worden. Laat ons dus als goede broeders dezen schadepost saam blijven dragen. Wien dan het verlies van een schip treft, die beurt de gelden."

Niet waar, hier zou niemand iets verkeerds in vinden. Integendeel, ieder deskundige zou den broederlijken zin en het voorzichtig beleid dezer jongelieden loven.

Doch stel nu, er zijn duizend menschen, die elk een huis bezitten, ter waarde van *f* 15,000. Nu leert wederom de ondervinding, dat er op de duizend huizen 's jaars ongeveer twee door brand zoogoed als vernield worden. Als nu deze duizend eigenaars van huizen bij elkaar komen en zeggen: »Lieve vrienden, laat ons gemeenschappelijke zaak maken. Als een van ons plotseling een verlies van *f* 15,000 treft, snijdt dit er te diep in. Maar als we allen saam deze jaarlijksche schade onder elkander omslaan, dan is het een som die ieder kan dragen. Laat ons derhalve afspreken, als goede trouwe mannen, dat we, zoo er een of meer huizen afbranden, daar den getroffene niet voor laten zitten, maar dat we alsdan allen saam ons duizendste part daarin dragen zullen."

En wederom vragen we, wat ter wereld kan daarin steken? Of zou men niet vrij zijn, met anderen af te spreken, dat men een eventueel invallende schade en verlies saam dragen zal?

Welnu, een »onderlinge brandwaarborgmaatschappij" is niets ter wereld anders, dan de toepassing van ditzelfde beginsel, de verwezenlijking van ditzelfde denkbeeld. Reden waarom het ons voorkomt, dat op Christelijk standpunt de onderlinge waarborgmaatschappijen steeds de meeste aanbeveling verdienen.

Zulk een maatschappij toch is niets hoegenaamd anders dan eene vereeniging van burgers die gebouwde eigendommen bezitten, en die door tusschenkomst van directeuren elkaar onderling de belofte geven, om, valt er brandschade, die pondspondsgewijs te zullen bijpassen.

Dit nu staat, naar Gods Woord, den mensch vrij. Hij is vrij om zaken te drijven, en zich voor het drijven van zaken of voor het beheer van zijn goed met anderen te verbinden. Hij mag zich als handelaar verbinden, om kapitaal bij kapitaal te voegen, en saam de winst te deelen. En dus ook, om bezitting bij bezitting te voegen en saam de schade te dragen.

In zooverre is hier dus niet het allergeringste op aan te merken.

Wel stemmen we toe, dat ook in deze zaak zich de zonde mengt, en dat ook deze zaak voor meer dan één een valstrik der verleiding is geworden, om zorgeloozer met vuur en licht om te gaan, en soms zelfs om opzettelijk brand te stichten; maar hoe scherp men zulk een handelwijze ook veroordeele, nooit heft het *misbruik* eener zaak haar wettig *gebruik* op.

Heel de beurs, alle handel en nering, alle eigendom en bezit van goed, strekt dagelijks tot verleiding en verzoeking en sleept mee in allerlei kwade, zeer zondige en schuldige praktijk. En toch is het deswege nooit iemand in den zin gekomen, om uit dien hoofde alle handel en nering te verbieden. Ook kan het menschelijk leven er eenvoudig niet buiten. Het is er van Godswege op aangelegd.

Wel vloeit er dus uit voort, dat de prediking des Woords ook tegen deze zonde te strijden heeft, en dat het zesde gebod hier zijn toepassing vindt; en ook dat een legelijk bewarende genade heeft af te smeeken, om ook ten deze niet in een strik des duivels te vallen; maar dat deswege onderlinge afspraak tot een gemeenschappelijk dragen van gevallen brandschade, met het recht Gods of de liefde in strijd zou zijn, volgt er geenszins uit. In de zaak zelve is niets berispelijks.

Zelfs zouden we niet gaarne zeggen, dat de maatschappijen met vaste premie *per se* te veroordeelen zijn. Zedelijk staan ze o. i. lager dan de onderlinge maatschappijen en ze geven meer aanleiding tot het inkruipen van misbruiken bij de directie. Toch is de gedachte die ze ontstaan deed, op zich zelf niet afkeurenswaard. Immers, als men niet met duizend maar met tien duizend deelgenooten saamwerkt, leert de ondervinding dat de som die gemeenschappelijk per jaar aan brandschade wordt geleden, bijna altoos even hoog loopt. En heeft men voor zijn pand nu een reeks van jaren betaald *f* 19.70, *f* 20.30, *f* 19.80, *f* 20.70, *f* 19.50 *f* 20.50 enz., dus aldoor omme en bij de *f* 20, dan is het enkel een vereenvoudiging van administratie zoo men zegt: „Laat ons dan eenvoudig elk jaar *f* 20 betalen. Dan schiet er het eene jaar een kleinigheid over, en haalt men hiermee het kleine tekort van een volgend jaar in." Waarbij het eenige kwaad is, dat er op die wijs soms een overschot komt, waarop directeuren azen, en er alzoo een soort speculatie ontstaat, die het gevaar voor misbruik kan verhoogen.

Vooral voor stichtingen, kerkelijke gemeenten enz. achten we het deelnemen in zulk een onderling accoord dan ook geboden en plichtmatig. Immers juist zulke stichtingen en kerken zijn *onvrij*. Een particulier kan nog zeggen: „Ik wil geen gebouwde eigendommen hebben, omdat ik de risico van brand niet loopen kan." Maar dat kan een kerk *niet* zeggen. Ze heeft nu eenmaal eigendom noodig. Ze kan er niet buiten. Ze *moet* een plaatse van samenkomst hebben. Doch nu volgt hier dan ook uit, dat de beheerders van zulk goed, niet voor hun eigen huis, maar voor het huis der gemeente te waken hebben, dat niet hun maar der gemeente, nu en in het nageslacht, toebehoort. En daar het hun nu op is gelegd, om voor dit bezit der gemeente zoo te waken, dat deze geen schade lijde, zouden wij het onverantwoord achten, indien men verzuimde van de aangeboden gelegenheid tot accoord gebruik te maken, en de gemeente er aan blootstelde, dat zij ten gevolge van dit verzuim, van haar kerkgebouw ontbloot wierd.

De godgeleerde vraag naar de verhouding waarin de Christen zich geplaatst vindt tegenover mogelijke rampen die hem overkomen kunnen, komt dus bij heel deze quaestie niet eenmaal in aanmerking. Overmits echter velen er ook die quaestie bijbrengen, zijn we bereid ook daarover een volgend maal ons oordeel te zeggen.

Niemand, die als beheerder van kerkelijk goed, nog verzuimde accoord te sluiten, wachte hier echter op, om onverwijld zijn verzuim in te halen.

Vergeet niet, brand kan ook aan uw kerk of lokaal elken dag en elken nacht overkomen.

KUYPER.

1) In Job 12 beantwoordt Job zijn vriend Zofar, die staande hield, dat de goddeloozen door God verdrukt worden, en dat Hij de godvruchtigen zegent met voorspoed. Hiertegen nu komt Job met kracht op, en stelt er tegenover, dat de rechtvaardige en oprechte maar al te dikwijls een voorwerp van spot en beschimping is om zijn ongeluk, terwijl daarentegen de tenten der verwoesters in ruste verkeeren en zij die God tergen een gerust of verzekerd leven leiden door het goede dat Gods hand hun toebrengt." Met verzekerdheden, die de mensch zich zelf scheppen zou, heeft deze tekst dus niets uitstaande. Verzekerdheden zijn bedoeld *die God zelf toebedeelt* aan degenen die Hem tergen. Het was het oude raadsel, dat vaak de vrome lijdt en de booze door God met goed gekroond wordt.

Officieele berichten uit de Ned. Geref. Kerken.

Aan de Nederd. Geref. kerken.

Namens de Synode der Christelijk Geref. kerk, vergaderd te Assen, werd aan den ondergeteekende toegezonden een schrijven dier Synode aan de voorloopige Synode der Nederd. Geref. kerken, vergaderd te Utrecht, met verzoek, dit schrijven te stellen in handen der deputaten in zake de kerkelijke hereeniging met de Christelijke Gereformeerden.

Aan dit verzoek werd door mij voldaan.

Tevens werd mij namens genoemde Synode, te Assen vergaderd, een honderdtal afdrukken van bovengenoemd schrijven met bijlage toegezonden, met verzoek een exemplaar daarvan te zenden aan de leden der voorloopige Synode te Utrecht.

Aan dit laatste verzoek werd door mij voldaan in dezen zin, dat door mij een afdruk werd toegezonden aan allen, die door de classicale vergaderingen naar de voorloopige Synode gedeputeerd zijn, benevens aan hunne secundi, en aan de heeren, die als adviseurs de vergaderingen der voorloopige Synode van 25—29 Juni l.l. hebben bijgewoond.

J. C. SIKKEL.

Hijlaard, 4 Sept. 1888.

——

HIJLAARD. Was het voor onze gemeente een pijnlijk bericht, dat onze herder en leeraar Ds. J. C Sikkel het beroep naar 's-Gravenhage aangenomen hid, — wij werden eenigszins getroost door zijn mededeeling, dat hij, alvorens te vertrekken, het beroepingswerk wenschte te leiden, opdat deze gemeente bij zijn vertrek weldra weer van een dienaar des Woords mocht voorzien zijn.

De heeren candidaten D. J. B. Wijers en H. R. Nieborg traden daarom voor deze gemeente op, en wij mochten den Heere prijzen, die zoodanige goede vruchten aan de Vrije Universiteit schonk.

Zonder aarzeling werden dan ook deze twee geschikte candidaten op het tweetal geplaatst, en daarna de heer Wijers beroepen.

Deze beroeping is van gewicht voor deze gemeente èn voor de kerk van 's-Gravenhage, die op de komst van haren leeraar wacht.

Blijke het, dat de Heere onze Koning ons regeert, en dat Hij in onzen nood ons te hulpe komt, door te bewerken, dat de heer Wijers het beroep herwaarts *aanneme*.

——

Nog altijd is verzuimd te melden door den kerkeraad der Nederd. Geref. kerk te Wijckel, dat hij op den 29sten Juli door den consulent Ds. M. Brouwer, bedienaar des Woords te Lemmer, in het ambt werd bevestigd en daarop in zijn eerste vergadering voor geheel zijn kerk den band verbrak, die haar totnutoe bond aan de organisatie van 1816 52 en terugkeerde tot de kerkenorde van 1619. En hiervan is kennis gegeven aan Z. M. den Koning en aan den burgemeester en de kerkvoogden. Door dezen bericht de kerkeraad aan de Ned. Geref. kerken, dat zij wenscht in gemeenschap te treden met die kerken, welke instemmen met de 37 Artikelen des Geloofs, den Catechismus en de vijf artikelen tegen de Remonstranten, in gebondenheid aan Gods Woord.

Ons aanbevelende in de voorbede der kerken.

De Kerkeraad voornoemd,
S. J. HOLLANDER, *Praeses.*
H. R. BOUWSTRA, *Scriba.*

Wijckel, 3 Sept. 1888.

——

Zondag 2 September jl. werd de Eerw. heer P. J. Wijminga door Prof. Dr. A. Kuyper alhier in den dienst des Woords bevestigd, nadat Zijn Hooggel. vooraf de verhouding van leeraar en gemeente had uiteengezet volgens Matth. 24 : 45—51.

Bij zijne intrede des namiddags nam de bevestigde tot tekst 1 Cor. 1 : 23. 24.

Namens den kerkeraad,
P. J WIJMINGA, *Praeses.*

Lollum, 5 September 1888.

——

Woensdag 29 Augustus vergaderde de classis Amersfoort.

De kerk van Nichtevecht alleen was niet vertegenwoordigd.

Ds. Bouman werd tot Praeses, Ds. Adriaanse tot Scriba gekozen. Tot classicale deputaten werden gekozen Dr van Goor en de ouderling De Waal Malefijt. Tot een regeling van de vacatuurbeurten kon men om eigenaardige bezwaren nog niet komen. Door de classis werd de noodzakelijkheid uitgesproken om voorloopig één oefenaar aan te stellen ter voorziening in den nood van de predikinq des Woords in de vacante kerken. Één dienaar des Woords en twee ouderlingen werden benoemd om in de volgende classisvergadering een ontwerp ter tafel te brengen, hoe de werkzaamheden van den Classis oefenaar te regelen en de gelden voor zijne bezoldiging te vinden. Ook werd door de classis besloten, dat na 1 januari 1889 niemand in de kerken der classis zal mogen optreden, tenzij kerkelijk onderzocht. Voorts werd nog in behandeling genomen het huisnoudelijk regiement, dat echter nog niet is afgehandeld. Als roepende kerk voor de volgende vergadering is aangewezen de kerk van Soest.

L. ADRIAANSE *Scriba*

——

De Provinciale Diaconale vergadering voor Gelderland zal d. v. gehouden worden te Arnhem op 17 October a. s. in de Oosterkerk:

Punte van bespreking:

a. Gesticht voor idioten.

b. Werkverschaffing aan gebrekkige armen.

Diaconieën der Ned. Ger. kerken in de provincie Gelderland worden uitgenoodigd, zich op deze vergadering door een of meer afgevaardigden te doen vertegenwoordigen andere onderworpen voor de agenda in te zenden vóór 25 Sept e. k. bij den secretaris der regelingscommissie

J. TEN CATE.

——

☞ Ingevolge opdracht der voorloopige Synode van Nederd. Geref. kerken, bijeengekomen te Utrecht den 25sten Juni 1888, brengen de ondergeteekenden onder de aandacht dier kerken, dat in *De Heraut*, onder de rubriek *Officieele berichten uit de Nederd. Geref. kerken*, behooren te worden ingezonden alle kerkelijke berichten, die voor het gemeenschappelijk leven onzer kerken van belang zijn; namelijk: alles wat op kerkelijke *beroepingen* en *examens* betrekking heeft; korte berichten aangaande hetgeen in *classicale vergaderingen* besloten is; mededeelingen van *deputaten;* berichten aangaande conferentiën in zake *reformatie, diakonie* enz. enz., opdat de onderlinge belangstelling daardoor worde gevoed en de opbouwing der kerken, mede langs dezen weg, bevorderd worde.

Vooral gelieve geen kerk, die tot reformatie kwam na de samenkomst der voorloopige Synode, te verzuimen hiervan aanstonds officieel bericht in te zenden.

Ook wordt er op aangedrongen, dat kerken, die geen dienaar des Woords hebben, bij verande'ing van haar adres daarvan in »De Heraut" kennisgeven.

En eindelijk gelieven de classen telkens te berichten wie als haar actuarius of correspon-